

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD RIJEKA
POGLAVARSTVO

O b r a z l o ž e n j e
Prijedloga ugovora o osnivanju Zaklade Sveučilišta u Rijeci

Uvod

Gradsko vijeće Grada Rijeke na sjednici održanoj 29. ožujka 2001. godine razmatralo je "Informacije o stanju i razvoju Sveučilišta u Rijeci" i "Informacije o radu i razvoju Veleučilišta u Rijeci".

Sveučilište je u tom materijalu izložilo:

- osnovna obilježja stanja i potencijala Sveučilišta u Rijeci (članice i studenti, nastavno i drugo osoblje, materijalna osnova i razvoj u sljedećem desetljeću),
- sveučilišnu nastavu (nastavne planove i programe - realizaciju, poteškoće i nedostaci u nastavnom procesu, pedagoški aspekt nastave i drugo),
- znanstveni rad (kadrovska struktura, Sveučilište i Grad i drugo),
- financijski položaj,
- zakladu Sveučilišta u Rijeci,
- studentski standard,
- odnose s Gradom.

Kroz cjelokupnu problematiku djelovanja u današnjim društvenim okvirima, naznačilo je i viziju budućeg razvoja. Zaklada je istaknuta kao suvremeni i u svijetu vrlo često korišten oblik potpore programima od posebnog interesa te jednim od načina da se određeni sadržaji, dugoročno gledano, unaprijede i na Sveučilištu u Rijeci.

Po razmatranju, Gradsko vijeće donijelo je Zaključak (Klasa:021-05/2001-01/44; Ur.broj:2170-01-10-2001-2) u kojem se ocijenilo neophodnim da Grad Rijeka i nadalje ostvaruje kontinuiranu suradnju sa Rektoratima Sveučilišta i Veleučilišta u Rijeci. Uz ostale točke Zaključka (podržavanje prijedloga kapitalnih ulaganja na području visokog školstva u okviru raspoloživih mogućnosti, sudjelovanje u rješavanju stambene problematike nastavnika Sveučilišta i Veleučilišta i drugo), **pod točkom 8. utvrdilo se prihvaćanje inicijative da Grad Rijeka bude jedan od suosnivača Zaklade Sveučilišta u Rijeci.**

Sukladno tome, Smjernicama Poglavarstva Grada Rijeke za 2002. godinu (Odjela gradske uprave za odgoj i školstvo) usvojenim na sjednici Gradskog vijeća 25. listopada 2001. godine, utvrđeno je i podržavanje osnivanja Zaklade Sveučilišta u Rijeci pri čemu će jedan od suosnivača biti Grad Rijeka. Temeljem predmetnog dokumenta, u Proračunu Grada Rijeke za 2002. godinu (Glava 04-1 Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo) donesenog na sjednici Gradskog vijeća 20. prosinca 2001. godine, osigurano je za osnivanje Zaklade Sveučilišta u Rijeci iznos u visini 500.000,00 kuna.

Općenito o zakladama

Zaklade postoje u različitim društvima, kulturama i pravnim sustavima. Proizašle su iz želje ljudi da dio imovine namjene u korist cijele društvene zajednice. To je dobrovoljna zajednica, nevladina i neprofitna. Znači **zaklada je za određenu svrhu namijenjena imovinska masa kojoj je priznata pravna sposobnost.** Iako zakladom upravljaju fizičke osobe, dominantni element njezine pravne sposobnosti je sama imovinska masa.

Zaklade u razvijenim zemljama imaju važnu ulogu u modernizaciji društva. Raspolazu temeljnim kapitalom koji se na razne načine oplođuje, ali se ne troši na programske djelatnosti, već se programi financiraju iz dobiti. Moramo naglasiti i postojanje poticajne porezne politike.

Zaklade su najbrojnije i najrazvijenije u SAD. Najveći dio potpora koje daju američke zaklade odnosi se na obrazovne programe, zdravstvo, socijalne službe, umjetnost i kulturu. Zaklade koje djeluju na području Europe najviše financiraju programe obrazovanja (reforme obrazovnih programa, eksperimentalni programi, reforme obrazovnih programa i drugo). Novi trend razvoja zakladništva u zapadnim zemljama povezan je uz razvoj zaklade lokalnih zajednica. One su osnovane da podmire potrebe i poboljšaju kvalitetu života na određenom području prikupljajući i preraspodjeljujući potpore donatora.

Krajem 1998. godine u Francuskoj je bilo 500 zaklada, u Njemačkoj oko 6.000, u Švicarskoj oko 22.500, u Nizozemskoj 100.000 zaklada.

Osvrt na zaklade u Republici Hrvatskoj

Počeci zakladništva u Hrvatskoj, u 15. i 16. stoljeću, povezani su uz Crkvu kada su bile aktivne misne i stipendijske zaklade.

Početak 20. stoljeća u Hrvatskoj su bile brojne stipendijske zaklade. Od ukupno 221. zaklade, 110 su bile privatne stipendijske zaklade. Uz njih bile su aktivne zaklade u dobrotvorne svrhe, zdravstvene svrhe te radi poticanja gospodarske djelatnosti. Četrdesetih godina 20. stoljeća započelo je duže razdoblje u kojem su prestale postojati da bi ponovno "tiho" započeli poticaji razvoju zakladništva u Hrvatskoj. Prema raspoloživim informacijama (Centar za razvoj neprofitnih organizacija), krajem 1998. godine u Hrvatskoj su bile registrirane 33 zaklade i jedna fundacija. Od toga ih je desetak osnovano od strane pojedinaca (u dobrotvorne i općekorisne svrhe), a sedam je osnovano pri visokoškolskim institucijama. Važno je napomenuti da nema zaklada koje su osnovala trgovačka društva.

Zakonski okvir osnivanja i registracije zaklada, Zakon o zakladama i fundacijama ("Narodne novine", broj 36/95, 64/01) nije potaknuo veći razvoj zakladništva u Hrvatskoj. Procijenjuje se da je zakladništvo u Hrvatskoj razvijeno daleko ispod realnih mogućnosti, a daljnji razvoj ovisit će o ekonomskim prilikama u društvu, poreznoj politici, stručnosti ljudi koji rade u zakladama i drugom.

Zakonske pretpostavke osnivanja zaklade

Osnivanje, registracija, djelovanje zaklada te nadzor nad njihovim radom regulirani su Zakonom o zakladama i fundacijama ("Narodne novine", broj 36/95. i 64/01.). Poslove u svezi s njihovim osnivanjem i radom obavlja Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

Osoba ili osobe (domaća ili strana fizička ili pravna) koje namjeravaju osnovati zakladu donose akt o osnivanju zaklade: izjavu, kada zakladu osniva jedna osoba, ili ugovor, kada zakladu osniva zajednički više osoba. Ako Ministarstvo na temelju akta o osnivanju zaklade, a nakon provedenog postupka utvrdi da su ispunjene zakonske pretpostavke za osnivanje zaklade, donijet će rješenje kojim će dopustiti osnivanje zaklade i odrediti njen upis u zakladni upisnik. Prije donošenja rješenja kojim dopušta osnivanje zaklade, spomenuto Ministarstvo dužno je pribaviti suglasnost i onih ministarstava u čijem je djelokrugu ostvarivanje svrhe zaklade.

Danom upisa u zakladni upisnik zaklada se smatra osnovanom te stječe svojstvo pravne osobe. Svoju djelatnost može započeti tek nakon odobrenja statuta od strane Ministarstva.

U smislu članka 2. Zakona o zakladama i fundacijama, zaklada je imovina namijenjena da sama, odnosno prihodima što ih stječe, trajno služi ostvarivanju neke općekorisne ili dobrotvorne svrhe. Općekorisna je ona svrha ispunjenjem koje se unapređuje kulturna, prosvjetna, znanstvena, duhovna, ćudoredna, sportska, zdravstvena, ekološka ili neka druga društvena djelatnost, odnosno svrha ili općenito materijalno stanje društva. Dobrotvorna je svrha ispunjenjem koje se pruža potpora osobama kojima je potrebna pomoć.

Zakonom o zakladama i fundacijama utvrđeno je da imovina zaklade uživa posebne porezne olakšice, što se uređuje posebnim zakonima.

Samo naznačujemo, Zakon o porezu na dodanu vrijednost navodi zaklade i fundacije kao neprofitne organizacije koje nisu obveznici poreza na dodanu vrijednost. Ne obračunavaju PDV na

svoje isporuke, a PDV zaračunan na računima dobavljača priznaje se u trošak nabave i povećava njihove operativne troškove. One ne plaćaju porez na nasljedstvo i darove (Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne /regionalne / samouprave), ni porez na promet nekretnina kod stjecanja istih (Zakon o porezu na promet nekretnina).

Za sada porezni propisi nedovoljno potiču zakladništvo odnosno može se na ovom području još toga učiniti radi njegovog razvoja.

Zaklada Sveučilišta u Rijeci

U skladu s dogovorima Grada Rijeke, Primorsko-goranske županije i Sveučilišta te s donesenim dokumentima Gradskog vijeća Grada Rijeke, Županijske skupštine Primorsko-goranske županije u 2001. godini, Sveučilište u Rijeci pristupilo je potrebnim pripremnim radnjama u cilju osnivanja Zaklade.

Grad Rijeka osigurao je u Proračunu Grada Rijeke za 2002. godinu (Glava 04-1 Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo, tekuće donacije) za **Zakladu Sveučilišta u Rijeci iznos u visini 500.000,00 kuna.**

Županijska Skupština na sjednici održanoj 20. prosinca 2001. godine usvojila je dokumenat pod nazivom: "Programske aktivnosti upravnih tijela za 2002. godinu". U razdjelu 5 – Upravni odjel za školstvo i društvene djelatnosti, predviđeno je sufinanciranje osnivanja Zaklade Sveučilišta u Rijeci s osnivačkim ulogom od 250.000,00 kuna. Uz navedeni osnivački ulog predviđeno je i sufinanciranje programske aktivnosti Zaklade s iznosom od 290.000,00 kuna (ukupno 540.000,00 kuna). Temeljem predmetnog dokumenta, iznos od 540.000,00 kuna uvršten je kao stavka Proračuna Primorsko-goranske županije za 2002. godinu ("Potpore Sveučilištu u Rijeci za Zakladu").

Sveučilište u Rijeci utvrdilo je osnivački ulog u iznosu od 400.000,00 kuna.

Cilj osnivanja Zaklade Sveučilišta u Rijeci je da se dugoročno utemelji dodatni izvor financiranja osnovnih aktivnosti u okviru Sveučilišta. Zakladom se osigurava potpora znanstvenim visokoobrazovnim i tehnologijskim programima i projektima na području visokoga školstva. Posebno se potiču i promoviraju:

- znanstveno-istraživački projekti,
- programi i novi studiji na Sveučilištu,
- znanstvena istraživanja,
- izdavačka djelatnost,
- potpore studentima,
- opremanje laboratorija i prostora za nastavu, biblioteka i dr.,
- nagrađivanja značajnih dostignuća na području znanosti.

Kao što je ranije napomenuto, osnivači Zaklade bili bi Primorsko-goranska županija, Grad Rijeka i Sveučilište Rijeka. **Kako Zakladu zajednički osniva više osoba, akt o osnivanju donosi se u obliku Ugovora**, prijedlog kojeg je priložen materijalu.

Prijedlog Ugovora sadrži odredbe o:

- pravnom obliku, sjedištu, osnivačima, području djelovanja i pečatu Zaklade,
- svrsi Zaklade,
- imovini Zaklade,
- tijelima Zaklade,
- upravitelju Zaklade.

Statutom Zaklade će se sve detaljnije razraditi (nadležnost, prava i obveze budućih tijela zaklade i drugo).

Prijedlogom Ugovora utvrđuju se tijela Zaklade: Upravni odbor i Ravnatelj.

Do izbora tijela zaklade poduzimanje određenih radnji ili pravnih poslova u svezi s Zakladom te njezino zastupanje obavlja Upravitelj Zaklade. Prijedlogom Ugovora predložen je za Upravitelja Zaklade rektor Sveučilišta u Rijeci, akademik Danijel Rukavina.

Upraviteljeva je obveza uz podnošenje zahtjeva za osnivanje Zaklade Ministarstvu (po njezinom upisu u zakladni upisnik), podnošenje Statuta Zaklade na odobrenje u roku od 30 dana od dana svojega postavljanja te prijedloga članova tijela zaklade. Pravomoćnošću odluke o imenovanju tijela zaklade od strane Ministarstva, prestaju ovlaštenja Upravitelja Zaklade (njegova funkcija je privremena). Upravljanje Zakladom i njezino zastupanje preuzimaju novopostavljena tijela. Razrješnicu Upravitelju daje Ministarstvo.

Nadalje, Statutom Zaklade odredit će se djelovanje i ovlasti tijela zaklade odnosno njihova prava i dužnosti. Uz to Statut mora sadržavati i odredbe o imenu, sjedištu, imovini, svrsi, uporabi prihoda. Još jednom ističemo da će osnivači Zaklade (zakladnici), Statutom utvrditi način donošenja odluka tijela zaklade.

Imovina Zaklade također se, pored Ugovora o osnivanju, određuje Statutom. Prijedlog Ugovora sadrži odredbe o osnovnoj imovini, te samo načelne odredbe o "ostaloj" imovini. Osnovnu imovinu Zaklade čine osnivački ulozi a čija se vrijednost ostvarivanjem zakladne svrhe ne smije umanjivati ni gubiti. Uz ovu, osnovnu imovinu, zakladu čini i imovina koju će steći gospodarskim iskorištavanjem svoje imovine (npr. zakupi, najamnina, kamate, dividende i td.), prilozima, donacijama i sl., kao i organiziranjem određenih aktivnosti (dobrotvorne priredbe, prigodna lutrija, prodaja tiskovina itd).

Člankom 40. Statuta Grada Rijeke ("Službene novine" Primorsko-goranske županije, broj 23/01.) utvrđeno da Gradsko vijeće osniva javne ustanove i druge pravne osobe za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za Grad.

Opredjeljenje Grada već je iskazano Smjernicama Grada Rijeke za 2002. godinu, te Proračunom Grada Rijeke za 2002. godinu.

Poglavarstvo Grada Rijeke utvrdilo je Prijedlog ugovora o osnivanju Zaklade Sveučilišta u Rijeci, te ga prosljeđuje Gradskom vijeću Grada Rijeke na razmatranje i usvajanje.

**Predsjednik Poglavarstva
mr.sc. Vojko Obersnel,v.r.**

Sveučilište u Rijeci, sa sjedištem u Rijeci , Trg braće Mažuranića 10, zastupano po akademiku Danielu Rukavini, rektoru Sveučilišta,

Grad Rijeka, Korzo 16, Rijeka, zastupano po mr. sc. Vojku Obersnelu, gradonačelniku,

Primorsko-goranska županija, Adamićeva 10, Rijeka, zastupana po Zlatku Komadini dipl. inž., županu,

u daljnjem tekstu: ZAKLADNICI

zaključili su u Rijeci dana _____sljedeći

UGOVOR O OSNIVANJU ZAKLADE SVEUČILIŠTA U RIJECI

PRAVNI OBLIK, SJEDIŠTE, OSNIVAČI I DJELOVANJE ZAKLADE

Članak 1.

Ugovorne strane - zakladnici suglasni su da je predmet ovog Ugovora osnivanje zaklade pod imenom: Zaklada Sveučilišta u Rijeci (u daljnjem tekstu: Zaklada).

Članak 2.

2.1. Zaklada je pravna osoba.

2.2. Sjedište Zaklade je u Rijeci, Trg braće Mažuranića 10.

2.3. Osnivači Zaklade jesu:

- Sveučilište u Rijeci, Trg braće Mažuranića 10, Rijeka
- Grad Rijeka, Korzo 16, Rijeka
- Primorsko-goranska županija, Adamićeva 10, Rijeka.

Članak 3.

3.1. Zaklada djeluje na području Republike Hrvatske, a određene aktivnosti koje podupiru svrhu osnivanja može poduzimati i u inozemstvu.

3.2. Djelovanje Zaklade jest javno.

PEČAT ZAKLADE

Članak 4.

- 4.1. Zaklada ima okrugli pečat promjera 3 cm, na kojemu je uzduž oboda ispisano: ZAKLADA SVEUČILIŠTA U RIJECI, a u sredini pečata je oznaka sjedišta Zaklade.

SVRHA ZAKLADE

Članak 5.

- 5.1. Svrha Zaklade je trajno pružanje novčane potpore *akademskoj zajednici* i promocija sljedećih aktivnosti:

- podrška znanstveno-istraživačkim projektima, programima i novim studijima na Sveučilištu i u cijeloj akademskoj zajednici:
 - podrška projektima koji su bitni za gospodarski i društveni razvoj lokalne zajednice
 - podrška u osnivanju novih studija, posebice poslijediplomskih
 - podrška projektima transformacije kurikuluma i prilagodba sustavu ECTS
 - fond za viziting profesore i za nastavnike koji su bitni za održavanje postojećih i otvaranje novih studija i za pokretanje znanstveno-istraživačkih projekata
 - podrška kolaborativnim znanstveno-istraživačkim projektima
 - podrška istraživanjima koja imaju lokalno i globalno značenje u poboljšanju zdravstvene zaštite, zaštiti okoliša, poticanju održivog ekonomskog razvitka i uvođenju i razvijanju novih tehnologija
 - razvijanje centara izvrsnosti
 - obogaćivanje knjižnica i poboljšanje knjižničkog standarda
- potpora djelatnicima Sveučilišta u znanstveno-nastavnim i suradničkim zvanjima za njihovo znanstveno i stručno usavršavanje
- nagrađivanje značajnih dostignuća na području znanosti i umjetnosti
- podrška u izdavačkoj djelatnosti na području znanosti i umjetnosti:
 - objavljivanje udžbenika, knjiga i monografija važnih za unapređenje nastave i znanstvenog rada na Sveučilištu
 - objavljivanje elektronskih verzija nastavnih sadržaja - na web stranicama ili (interaktivnim) nastavnim CDima
 - objavljivanje znanstvenih radova
- obogaćivanje sveučilišnog kampusa:
 - razvijanje znanstveno-istraživačkih laboratorija
 - opremanje laboratorija i prostora za nastavu
 - razvijanje biblioteka
 - podrška programima studentskih udruga
 - ulaganje u sportske i kulturne sadržaje kampusa
- novčana potpora studentima:
 - podrška najboljim studentima (stipendije za dodiplomski i poslijediplomski studij)
 - školovanje studenata u inozemstvu (dodiplomsko i poslijediplomsko)

- poboljšanje studentskog standarda.

5.2. Zakladnici suglasno potvrđuju da će detaljnije uvjete za ostvarivanje prava na materijalnu potporu koju dodjeljuje Zaklada propisati Statutom Zaklade.

IMOVINA ZAKLADE

Članak 6.

6.1. Osnovna imovina Zaklade iznosi 1.150.000,00 kn, te je položena na žiro računu broj 2360000-1000000013 kod Zagrebačke banke d.d. Zagreb.

6.2. Osnovna imovina Zaklade sastoji se od slijedećih uloga:

- Sveučilište u Rijeci unijelo je u Zakladu imovinu u iznosu 400.000,00 kn,
- Grad Rijeka unio je u Zakladu imovinu u iznosu 500,000,00 kn,
- Primorsko-goranska županija unijela je u Zakladu imovinu u iznosu 250.000,00 kn.

6.3. Zakladnici imaju prava i obaveze razmjerno njihovim ulozima u Zakladu.

6.4. Zakladnici suglasno potvrđuju da se imovina Zaklade iz stavka 1. ovoga članka trajno namjenjuje za osnivanje Zaklade.

Članak 7.

7.1. Osim imovine navedene u prethodnom članku ovoga Ugovora, imovinu Zaklade čini i imovina koju Zaklada stekne prikupljanjem donacija od zakladnika, članova podupiratelja djelatnosti Zaklade, priložima domaćih i stranih fizičkih i pravih osoba te gospodarskim iskorištavanjem imovine sukladno članku 16. Zakona o zakladama i fundacijama.

ČLANOVI PODUPIRATELJI

Članak 8.

8.1. Zakladi mogu pristupiti kao članovi podupiratelji pravne i fizičke osobe koje prihvati Upravni odbor Zaklade i koji potpisom pristupnice preuzmu prava i obveze utvrđene Statutom i drugim aktima Zaklade.

8.2. Zaklada svakom podupiratelju dostavlja prigodnu zahvalnicu.

TIJELA ZAKLADE

Članak 9.

9.1. Tijela Zaklade su Upravni odbor i Ravnatelj.

9.2. Zakladnici će Statutom Zaklade odrediti nadležnost te prava i dužnosti svakog zakladnog tijela.

UPRAVITELJ ZAKLADE

Članak 10.

- 10.1. Zakladnici predlažu da za Upravitelja Zaklade, do imenovanja tijela Zaklade iz članka 9. ovoga Ugovora, Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave imenuje rektora Sveučilišta u Rijeci, akademika Daniela Rukavinu iz Rijeke, Dežmanova 8.
- 10.2. Zakladnici ovlašćuju rektora Sveučilišta u Rijeci, akademika Daniela Rukavinu JMBG 2202937360044 iz Rijeke, Dežmanova 8, da sukladno članku 4. Pravilnika o upisu u zakladni upisnik ("Narodne novine", broj 4/96.) podnese zahtjev za osnivanje Zaklade Ministarstvu pravosuđa, uprave i lokalne samouprave.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 11.

- 11.1. Zakladnici će u roku od 30 (trideset) dana od dana donošenja Rješenja Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave o odobrenju osnivanja Zaklade i upisa Zaklade u Zakladni upisnik, donijeti Statut Zaklade kojim će detaljnije urediti način djelovanja Zaklade.

IZMJENE I DOPUNE UGOVORA

Članak 12.

- 12.1. Izmjene i dopune ovoga Ugovora valjane su samo ako su sačinjene u pismenom obliku i potpisane od strane svih Zakladnika.
- 12.2. Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisa od strane ovlaštenih predstavnika svih Zakladnika.

Za Sveučilište u Rijeci

Rektor, akademik Daniel Rukavina

Za Grad Rijeku

Gradonačelnik, mr. sc. Vojko Obersnel

Za Primorsko-goransku županiju

Župan, Zlatko Komadina dipl.inž.